

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 19-03-14190 מדינת ישראל נ' אדיר מורד

לפני:

כבוד השופט גיא אבנון

המאשימה:

**מדינת ישראל
תביעות משטרת ישראל שלוחת ראשון לציון**

נגד

הנאשם:

אדיר מורד – ת"ז 203058623

בשם המאשימה:

עו"ד מור מלכה

בשם הנאשם:

עו"ד ניל סיימון

הכרעת דין

כתב האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין עבירות הלנת תושב זר והעסקתו שלא כדין, בניגוד להוראות סעיפים 12ב(א)(1+2) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, בכך שבמהלך כשבועיים ועד לתאריך 14.12.18 העסיק הנאשם במסעדה שבניהולו בעיר ראשון לציון (להלן: המסעדה או המקום) את תושב האזור ראמי מוחמד מחמוד טאה (להלן: ראמי) בעבודות שטיפת כלים במטבח בתמורה לסך של 250 ₪ ליום עבודה, זאת מבלי שהיו לראמי אישורי כניסה ותעסוקה בישראל. במהלך אותה התקופה הלין הנאשם את ראמי במסעדה.

גדר המחלוקת ועיקרי הראיות

2. הנאשם לא כפר בכך שהעסיק את ראמי במסעדה, אלא שלטענתו לא היה מודע במועד הרלוונטי לכך שמדובר בשוהה בלתי חוקי, הואיל והאחרון הציג בפניו תעודת זהות שנחזתה כמהימנה. כן כפר בטענה שהלין את ראמי במסעדה.

מוצגי המאשימה הוגשו כולם בהסכמה: דו"חות פעולה של שוטרים שהגיעו למקום בעקבות תלונה על העסקת עובדים ללא אישורים (ת/3-1), תעודות עובד ציבור מהמנהל האזרחי ומרשות האוכלוסין לפיהן ראמי לא החזיק היתרי כניסה ושהייה בישראל או רישיון ישיבה בארץ במועדים הרלוונטיים (ת/4-5), הודעות הנאשם במשטרה (ת/6-8), מזכרים בדבר התייצבות הנאשם במשטרה ביום 5.1.20 וביום 23.1.20, אז מסר תמונה ובה צילום ת"ז, לטענתו מדובר בתעודה שהוצגה לו על ידי ראמי, אלא שמופיעים בה פרטיו של אחר בשם טארק אבו אלולאיה (ת/9-10, להלן: התעודה), מזכרים נוספים (ת/11), פרוטוקול שימוע למסעדה מיום 10.12.18

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 14190-03-19 מדינת ישראל נ' אדיר מורד

בנוכחות הנאשם, אמו (בעלת המקום) ובא כוחם: ניהול עסק ללא רישיון, סכנה לשלום הציבור וצורך בהיתרים שונים (12/ת), פרוטוקול הדיון מיום 4.7.19 (13/ת).

הנאשם העיד להגנתו והגיש בהסכמה את הודעותיה במשטרה של אמו, גב' ליאורה מורד, בעלת המסעדה (2-1/1), מזכר בדבר שיחת חוקר עם אחיו של הנאשם (3/1). כן העיד מטעמו של הנאשם מר אחמד אל נמורה, בדבר זיהויו של ראמי כמי שתמונתו מופיעה בתעודה (להלן: אהמד). יצוין כבר עתה כי במהלך חקירתו הנגדית של אחמד התבררו נסיבות היכרותם של ראמי והנאשם.

דיון

3. האירוע החל ביום 14.12.18 לפנות בוקר בהגעתם של מספר שוטרים למסעדה, בעקבות תלונה בדבר זרים ללא היתר העובדים במטבח. מדו"חות הפעולה 3-1/ת עולות העובדות שלהלן (ויוזכר, המוצגים כולם הוגשו בהסכמה ללא חקירת עדי התביעה): שוטף כלים בשם אחמד (אין מדובר במי שהעיד להגנתו של הנאשם, יכונה להלן: האחר) זוהה על ידי השוטרים כבעל אישור העסקה בישראל. לשאלה האם ישנם עובדים נוספים במקום הפנה את השוטרים לקומת "גלריה" הבנויה מעל המסעדה, שהגישה אליה באמצעות סולם דרך פתח המצוי בתקרת המטבח (להלן: הגלריה). השוטרים עלו לגלריה, שם – בין תעלות המיזוג והצנרת – התגלה מתחם מגורים מחולק בקירות גבס ובו מיטות, בגדים, חפצים אישיים למיניהם, נרגילה (שנראה כי הייתה בשימוש ממש עד האירוע – הכילה גחל בוער) ומסמכים שונים. בתוך המתחם הסתתר ראמי, אשר בטרם נלקח על ידי השוטרים הותר לו לבקשתו לאסוף מהמקום ציוד אישי. בדיקה העלתה כי אין לראמי אישור שהייה או עבודה בישראל (וכאמור, נתון זה איננו שנוי במחלוקת).

4. הנאשם נחקר לראשונה (תחת אזהרה) יומיים לאחר האירוע (16.12.18) ומסר כי הוא שמנהל את המסעדה מאז נרכשה על ידי אמו כמחצית השנה קודם לכן. מהות התפקיד: "ש. כשאתה אומר שאתה מנהל את העסק, איך זה בא לידי ביטוי? ת. מ-א עד ת. אני אחראי על העובדים, על ספקים, הזמנות, על השירות, על כל המסעדה. ש. עד כמה אמא שלך מעורבת בניהול המסעדה? ת. אמא שלי מעורבת בעסק אבל אני יותר בפרונט. אמא שלי יותר בניירות...טפסים, עירייה, (מ)שטרה, כל מה שצריך" (6/ת שורות 5-14). גם במענה לכתב האישום מסר הנאשם כי הוא זה שניהל את המסעדה (פרו' עמ' 16 שו' 3), וכך עולה גם מהודעת אמו של הנאשם, שהוגשה כמוצג מטעם ההגנה: "ש. מי מקבל את העובדים לעבודה? ת. הבן שלי אדיר. ש. לא ציינת את

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 14190-03-19 מדינת ישראל נ' אדיר מורד

כל העובדים במסעדה? ת. אדיר עומד מול כל העובדים, לא אני. תשאל אותו. ש. אז אדיר מנהל בפועל את העסק? ת. בדיוק" (נ/1 ש' 22-27, וראו גם ש' 40-41, נ/2 ש' 11-14). מה רבה הפליאה כשכבר בפתח עדותו בבית המשפט ניסה הנאשם למזער את תפקידו במסעדה, בניגוד מובהק (שלא נאמר התנגשות חזיתית) להודעותיו שלו ושל אמו (כאמור, עדת הגנה מטעמו): "קודם כל נתחיל בזה שהעסק של אמא שלי ולא שלי, ומדי פעם בערבים אני עוזר לה... זה לא המקצוע שלי להעסיק עובדים... שפגשתי אותם כעזרה לאמא שלי" (פרו' עמ' 18 ש' 18-22). ובחקירה נגדית: "יש בסה"כ 9 שעות שבועיות שהעסק עובד, ומתוכם אני נמצא אולי 3 שעות שעות שאני בא" (פרו' עמ' 20 ש' 31-32).

5. גם בהמשך נתגלו קשיים במהימנות הנאשם. נסיבות המפגש עם ראמי והאחר: הנאשם מסר בהודעתו (נ/6) כי "הבאתי אותם, את שניהם, מרחובות... רחוב הרצל...ראיתי אותם ברחוב...היינו צריכים שוטפי כלים, פעם, בניתי את הבית שלי והיו שם הרבה עובדים כאלה ולכן אני מכיר את המקום. אז קראתי להם לאוטו, הם צעירים יחסית וחיפשתי צעירים (ש' 26-31). בעדותו לפניי חזר הנאשם על גרסתו: "ש. אתה אומר שבעצם קראת להם אליך לאוטו ובעצם הם הציגו את עצמם ואמרו לך "אני ראמי אני חמודי" והציגו לך מסמכים... ת. נכון" (פרו' עמ' 21 ש' 27-30). דא עקא, מעדותו של אחדד, כזכור – עד הגנה מטעמו של הנאשם שהגיע על מנת לזהות את התמונה בתעודה כתמונתו של ראמי (בכך התמצתה חקירתו הראשית), התגלה כי הנאשם הכיר את ראמי מספר שנים לפני שהעסיק אותו, בתקופה בה ראמי עבד במסעדה אחרת, שם הכיר הנאשם את ראמי ואת אחדד בשמותיהם. מכאן, טענתו של הנאשם, כאילו פגש את ראמי לראשונה כשהאחרון הגיע למכוניתו עם האחר, נמצאה בלתי מהימנה.

6. בירור פרטיהם של העובדים. בחקירתו מסר הנאשם: "קראתי להם לאוטו, הם צעירים יחסית וחיפשתי צעירים, שאלתי אותם קודם כל לגבי אישור, (ה)נהנו בחיוב, ביקשתי שיציגו בפניי, הציגו בפניי מסמכים, מדובר במסמך קצת יותר קטן מגודל A4 בצבע שמנת שעליו היה אישור שהייה עם תאריך תוקף ומלל בעברית ובערבית וחתימה, לא נכנסתי לזה יותר מדי, ראיתי תאריך, את האישור שהייה והתקדמתי, לקחתי אותם אתי למסעדה, לימדתי אותם את העבודה פחות או יותר, הסברתי להם את התנאים שלי שהם לא יכולים לישון במסעדה בשום תנאי, למרות ששאלו אותי לגבי לינה ועניתי שלא ושם זה נגמר. ש. צילמת את האישורים שהם הציגו לך? ת. אני אצלם כל טופס או מסמך של העסק, אך אני לא בטוח שיש לי את התצלום הזה, אבל אני אחפש ואני יודע שזה חייב להיות לי" (נ/6 ש' 30-39). בעדותו בבית המשפט מסר הנאשם: "ש. ואז מה עשית עם המסמכים האלה? ת. באותו רגע אני לא מתמקד בזה, זה כביש ראשי ברחוב

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 14190-03-19 מדינת ישראל נ' אדיר מורד

הרצל, כביש שהוא קצת פקוק, אז ברגע שאני רואה שיש להם את הדברים שצריך הם עולים אתי לרכב, אנחנו נוסעים למסעדה ושם אני משלים את כל הפרטים, מצלם, בודק לעומק וכיו"ב" (פרו' עמ' 21 שו' 30-33). "ש. נחזור ליום שבו פגשתי את ראמי וחמודי (האחר – ג"א). הם הציגו לך מסמכים. אילו מסמכים אלו היו? ת. ברחוב הרצל ברחובות כשהיינו היה מסמך ת"ז ומסמך אישור שהייה, ואחרי זה שהגענו למסעדה צילמתי את התעודת זהות. ש. לפני כן אמרת שלא כל כך ראית את המסמכים שזה היה באוטו. ת. לא ראיתי מה כתוב בהם. ש. אז מה המשמעות שאתה ניגש לאנשים ואומר להם "תציגו לי קודם כל מסמכים" ואתה לא מסתכל, יכול להיות שהם שוהים בלתי חוקיים ואתה מסייע אותם מבלי שאתה יודע". ת. קודם כל ברגע שראיתי את המסמכים, נגיד רק את הת"ז עצמה אז יש לו מסמך, אחר כך אני אעיין ואפילו לא עולה לי אם זה מזויף, זה לא בקו המחשבה באותו רגע, רק אם יש או אין. ש. אתה בטוח שהוא הציג ת"ז כחולה? ת. מאה אחוז. ש. מפנה לת/6... לא אמרת שהציגו לך ת"ז כחולה? ת. קודם כל לא ידעתי לאן זה יגיע ולאיפה זה מוליך, לא חיפשתי יותר מדי בזיכרון שלי... (פרו' עמ' 24). "ש. בכל החקירה במשך 4 עמודים שלך לא אמרת במילה אחת את המילה ת"ז. ת. כשאני אומר מסמכים אני מתכוון לת"ז, אישור שהייה וכל דבר כזה או אחר. זה מה שהתכוונתי בחקירה... אמרתי שיש לי את המסמכים ואצלם אותם, פחות היה זכור לי אם ת"ז או אישור שהייה, מצאתי אותם ומסרתי אותם ישר. ש. בשורה 33 אתה אומר "הם הציגו לי מסמכים", אמרת "אישור שהייה"? ת. נכון, כי אחד מהם היה לו אישור שהייה וזה מה שהוא הציג לי. ש. רק אחד אחד הציג? ת. הציגו שניהם, זה מה שהיה זכור לי באותו רגע. ש. אתה יודע להגיד בחקירה באיזה גודל וצבע המסמך, מה השפה שכתוב, גם ערבית גם עברית, מילה אחת לא אמרת "תעודת זהות". מה קשה להגיד את זה? ת. חשבתי גם על העובד השני... הכוונה שלי מסמכים זה תעודת זהות גם. לשאלת בית המשפט: ש. איך מסמכים זה גם תעודת זהות אם אתה לא אומר על זה מילה בחקירה? ת. זה הכוונה שלי הייתה... ש. מאיפה אנחנו יכולים להבין את זה, אתה אומר מסמך A4? ת. אפשר להבין את זה שאני אומר יש לי צילומים שצילמתי" (פרו' עמ' 25).

7. עינינו הרואות, הנאשם מתעוות ומתפתל, אך הסבר משכנע אין. בשום שלב בחקירותיו במשטרה (ת/6, ת/7) לא מסר הנאשם דבר וחצי דבר על תעודת זהות. נהפוך הוא, השיח התמקד באישור שהייה לעובדים זרים, תוך תיאור מדויק של גודל, צבע, השפות בהן כתוב המסמך, מועד פקיעה. הפעם הראשונה בה הזכיר הנאשם מסמך מסוג תעודת זהות היה לאחר שהוגש נגדו כתב אישום, בפרוטוקול הדיון מיום 4.7.19, אז מסר כי "יש לי עכשיו את הצילום תעודת זהות והאישור שהייה שלו. הוא שיקר. הכל היה נראה חוקי" (פרו' עמ' 1) (במאמר מוסגר: ככל שדובר במי שהחזיק תעודת זהות, ברי כי לא נזקק להיתר שהייה). דא עקא, רק מחצית השנה מאוחר

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 14190-03-19 מדינת ישראל נ' אדיר מורד

יותר, ביום 5.1.20, עשרה חודשים לאחר שהוגש כתב האישום, שנה מאז חקירתו השנייה, התייצב הנאשם בתחנת המשטרה והציג את צילום התעודה.

8. גם ההסבר באשר לאופן הגעת צילום התעודה לידי הנאשם נשמע תמוה ומאולץ. לדבריו, הצילום נתגלה במכשיר הטלפון של אחיו, והתברר שזה נשלח אליו בעבר במסרון על ידי הנאשם. לטענת הנאשם, הצילום נתגלה לאחר שכל ניסיונותיו של הנאשם לאתרו (בטלפון, במחשבים) עלו בתוהו. באופן תמוה, הנאשם נמנע מלהביא לעדות את הגורם היחיד שיכול היה לאמת את גרסתו בעניין זה – אחיו. מובן כי הימנעותו מהבאת האח לעדות רובצת לחובתו של הנאשם ("במקרים בהם בעל דין נמנע מהצגת ראיה רלוונטית הנמצאת בהישג ידו, מבלי שניתן הסבר סביר לכך, ניתן להסיק, שאילו הובאה הראיה, הייתה פועלת כנגדו", ע"פ 486/16 שירדזי נ' מדינת ישראל (13.9.18, פס' 54), וראו גם ע"פ 2854/18 משה נ' מדינת ישראל (27.8.19, פס' 95)).

9. עיון בתעודה מגלה כי איננה נושאת את שמו של ראמי, כי אם את שמו של אחד בשם טארק. ושוב, ניסיון להבין כיצד התעלה הנאשם מפער כה מובהק בין שם העובד שהחל להעסיק, לבין שם בעל התעודה, לא צלח. הסוגיה לא עלתה בחקירותיו של הנאשם במשטרה, הואיל וצילום התעודה נמסר על ידי הנאשם זמן רב לאחר שהסתיימה החקירה והוגש כתב אישום. בחקירתו הראשית הסביר הנאשם כי "אני לא מתעמק בשם, יותר בתמונה. אחרי זה שאני מתחיל בעבודה הוא אמר לי שקוראים לו ראמי, אז ככה זה נתפס..." (פרו' עמ' 19 ש' 14-20). בחקירתו הנגדית השיב: "שם זה לא הדבר הכי בסיסי. רק מבחינתי מה שחשוב זה אם יש לו אישור או אין לו אישור" (פרו' עמ' 32 שו' 2-5). ההסבר לא מקובל עליי, ותשובותיו של הנאשם בהמשך אך מחזקות את ההתרשמות: "ש. פתחת להם כרטיס עובד? ת. לא, אני אישית לא עושה את העבודה הזו. אמא שלי עובדת מול רו"ח... צריך לבדוק אתה מה היא עשתה. ש. אתה אומר בת/10 אני אחראי על העובדים (צ"ל ת/6 – ג"א). ת. התכוונתי למסמכים שאמא שלי מגישה לרואה החשבון. אני אחראי על העובדים והיא על הביורוקרטיה. ש. תלוש משכורת על שם מי יצא? ת. לא הספיק. הוא עבד אצלנו ימים בודדים. ש. שלושה שבועות אמרת בחקירה... ת. אמרתי שהוא עבד אצלנו משהו כזה, 3 שבועות אבל מסתבר שזה היה פחות אפילו לא ידעתי... ש. שבועיים הוא עבד. ת. מספר ימים בודדים... ש. תלושי שכר יצאו או לא יצאו? ת. אין לו תלושי שכר כי הוא עבד כנראה יום וחצי. ש. כמה שכר היית צריך לשלם לו? ת. כמעט שום דבר, במוצע שום דבר..." (פרו' עמ' 29-30). לשאלת בית המשפט האם ישנם אישורי רו"ח השיב: "אני אצטרך לבדוק את זה, אני כמעט בטוח שלא" (פרו' עמ' 31 שו' 30-31).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 14190-03-19 מדינת ישראל נ' אדיר מורד

10. לא ניתן לקבל את גרסתו של הנאשם, המתפתחת ומשתנה ככל שמתקדמת החקירה הנגדית. אישור שהייה שהופך לתעודת זהות. שמו של העובד מתברר כלא רלוונטי – רק התמונה חשובה. דא עקא, מעדותו של אחמד, עד הגנה, עולה כי הנאשם הכיר את ראמי מספר שנים, וידע את שמו. כיצד, אם כך, לא נתן דעתו לכך שהתעודה איננה נושאת את שמו של ראמי? האחריות על הרישומים מושלכת לפתע על אמו של הנאשם, דבר העומד בסתירה לדברי הנאשם עצמו בחקירותיו, כמו גם להודעתה של אמו (שכזכור הוגשה כמוצג הגנה) "ש. יש לכם אישורים על השבחים שאדיר צילם? ת. אדיר אחראי על זה" (2/1 ש' 13-14). התעודה לא נשמרה, והתגלתה באקראי במסרון שנשלח מהנאשם לאחיו. האח לא העיד במשפט. פרטיו של העובד לא נשמרו, ולא הופקו בעניינו מסמכים כלשהם, בהם חב כל מעסיק. משך העבודה של ראמי במסעדה השתנה אף הוא, לפי צרכי הנאשם. בחקירתו הראשונה מסר שראמי עבד אצלו מעל 20 ימים (6/ת ש' 40-41), וכך גם בחקירתו השנייה (7/ת, ש' 9-10). בבית המשפט העיד כי ראמי עבד "ימים בודדים", שהפכו ל"יום וחצי" שהפכו ל"כמעט שום דבר, במוצע שום דבר" כשנשאל הנאשם על השכר שצריך היה לשלם לראמי. שמא בכלל התהפכו היוצרות, ראמי הוא שחב בתשלום לנאשם תמורת הזכות שנפלה בחלקו לעבוד תחת ניהולו? והנה, אמו של הנאשם (ושוב – מוצג הגנה) "ש. כמה זמן הם עובדים שם? ת. שבועיים וחצי שלוש, פלוס מינוס" (1/1 ש' 60-61). הפוך והפוך בעדותו של הנאשם לפני, הפערים והסתירות הולכים ומתרבים, באופן שאיננו מאפשר להסתמך עליה, ליתן בה אמון או לדלות ממנה ממצאי עובדה כלשהם.

11. גם האופן בו ניסה הנאשם להתמודד עם הלנתו של ראמי במסעדה איננו מסייע בידו. לטענת הנאשם, כלל לא ידע על דבר קיומה של הגלריה – טענה בלתי סבירה. נזכיר כי הנאשם ניהל את המקום ("מ-א עד ת. אני אחראי על העובדים, על ספקים, הזמנות, על השירות, על כל המסעדה") משך כמחצית השנה עובר לאירוע. עוד נזכיר את הממצאים הרבים שנתגלו בגלריה (מתחם מגורים מחולק בקירות גבס ובו מיטות, בגדים, חפצים אישיים למיניהם), ממצאים המתיישבים עם הלנתו של ראמי (ומקימים חשד כבד לכך שמדובר במקום בו לנו עובדים דרך קבע). כשנשאל הנאשם בחקירתו כיצד לא ידע על הממצאים במקום השיב: "אני הראשון שיוצא מהעסק, אחרי מה שראיתי שהם עשו, לא ידעתי שראמי ישן שם. ש. אז אתה לא יודע מה מתחולל אצלך בעסק? ת. אני יודע כמעט כל דבר, 99% (6/ת ש' 48-52). אני מאמין לדברי הנאשם בחקירתו כי אכן ניהל את המקום ושלט ביד רמה בכל פרט (קביעה המתיישבת עם הודעות אמו של הנאשם (2-1/1)), ומנגד אינני מאמין לנאשם כי לא ידע נתון כה בסיסי, בדבר עובד הלן במקום דרך קבע. ושוב, גם כאן גרסתו של הנאשם ניגפת בפני גרסת עד ההגנה אחמד, שמסר שגם במקום עבודתו הקודם של ראמי, לן האחרון במסעדה. נשוב ונזכיר כי בניגוד לטענת הנאשם, קבעתי כי

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 19-03-14190 מדינת ישראל נ' אדיר מורד

הייתה היכרות מוקדמת בינו לבין ראמי. אמנם, אין בידי לקבוע פוזיטיבית כי הנאשם ידע שראמי לן במקום עבודתו הקודם, אך יש בעדותו של אחמד בסוגיה זו כדי להוסיף ולפורר את גרסתו של הנאשם, שגם כך לא נותר ממנה דבר.

12. בסיפא לסיכומיו טען ב"כ הנאשם כי התביעה לא הוכיחה את היסוד הנפשי הנדרש לעבירות המיוחסות לנאשם. דינה של הטענה להידחות בשתי ידיים. הממצאים עליהם עמדתי לעיל מבססים מודעות מלאה של הנאשם לכך שהעסיק שוהה בלתי חוקי ואף הלין אותו משך כשלושה שבועות (המאשימה נזהרה מאד בניסוח כתב האישום והעמידה את תקופת ההעסקה וההלנה על שבועיים ימים). המסקנה היא שהמאשימה עמדה בנטל המוטל עליה, והוכיחה את אשמתו של הנאשם במיוחס לו מעבר לספק סביר. משכך מצאתי להרשיע את הנאשם בעבירות המפורטות ברישא להכרעת הדין.

ניתנה היום, כ"ט תמוז תש"פ, 21 יולי 2020, במעמד הצדדים

גיא אבנון, שופט